

FOGLALAT: Magyar- és Erdélyország (Sándor Leopold Ferdinand es. kir. tag; N. Szebenben orsz. ülések 's jelöltválasztás a' kir. táblai elnökségre 'st; Au- gus tinovics 's Vajna végintézete; Salamon József Göttingái hittudományi tanár; Heves megyei új tisztkar; pesti ágostai vallásnak felszázados egyházi ünnepélye; kézdi-vásárhelyi gyujtogatás; erdélyi szüret; a' jótékony Asszonyegyesület gyermekgyógyító Intézetet lé esít; a' budapesti hangszegyesület ügyében; 's a' t.) Portugália (lapvélemény az ország jövődjéről; 's a' t.) Spanyolország (a' trónkövetelőnek Navarrába visszatérte nem valósul; hírközlés a' csatatérről; új sajtó-törvény; 's a' t.) Anglia (készületek a' 'o-donyori ebédre; O'Connell jöltevése 's két levele; Frenchhez 's Cloncurryhoz 's a' t.) Franciaország (Lafitte nyilatkozata választóúrhoz; újabb részletek Constantine bevételéről; Berryer, Genoude, Walsh 's Nettement főmentve; 's a' t.) Németország Schweiz. Olasz-Görög-Orosz- 's Törökország. Elegyhír. Gabonár. Pénzkelet. Dunavizallás.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Nádorunk ó es. kir. flgségét fonséges családostul f. nov. hó 12ikemély gyássalboritá. E' napon ugyanis Sándor Leopold Ferdinand (szül. jun. 6án 1825.) fons. fiát, viritásnak indult élte 13ik évében hasmenéssel kezdett és skarlát-himlőre 's ideglázza fa ult betegség következtében, m'után f. h. 5én halotti szentségeken részesült, déli 12 óra után 44 perczel az egész fons. család jelenlétiben, kiragadá az élők sorából a' kérelhetlen halál. Az anyai szép 's dús reménnyel biztatott flg hamvadó tetemei f. h. 14én bebalzamoztatván, ma, holnap 's holnapután (nov. 14-15 's 16án) közszemleül díszágyon pihennek a' budai kir. lakvárban, 's f. h. 16án délután illó díszszel végnyughelyökre fognak vitetni a' budai várbeli templom sírboltjába. A' Mindenható malasztja viraszszon a' dícsöültnék szendergő porain, 's enyhülést sugározzon a' fonséges kesergőkre!

N. Szeben: Nov. 2ki országos ülésben a' kir. táblai elnökségre szóvati többséget nyertek a' katolicusok közül: gr. Bánffy József nyug. kormányzékai tanácsos; b. Kemény Ignacz 's Barsai János kir. hivatalosak; — a' reform. közül: b. Bánffy László, Ugron István 's Zeyk Dánielkövetek — az unitár. közül: Maurer Károly kir. táblai bíró; Sala Sámuel k. táb. ítélőmester; 's Dániel Elek főispán; nov. 3kán a' három kormányzékai tanácsnokság közül elsőre pedig a' katolicusok közül: Horváth István kir. hivatalos; Bíró József kormányzékai titoknok 's Cserei Farkas kir. hivatalos; — a' reform. közül: gr. Degenfeld Ottó választ követ; báró Kemény Domokos k. hivatalos 's Ugron István követ; — a' luther. közül: Brennenberg Sámuel kormányzékai titoknok; Conrad Mihály kincstári tanácsos; 's Conrad Ferencz erd. kancellaria melletti agens; — az unitár. közül: Sala Mihály 's Bartha István korm. titoknokok 's Veres József követ. —

Az emberi szenvedelmek közt legnemesb 's nyugtatóbb a' közjó szeretete. Minden indulat, törekvés vagy időnként lankad, hál, elhal, vagy elfárad bennök a' szív, 's másokkal cserélgei. De a' közjó szeretete, tisztul 's növekszik a' kor hanyatlásával is, s'rig lángol 's a' lélek, jövődjé boldogsága egy részének is, e' nyugtató indulatot öhajlja. Illy nemes szenvedélyt táplált élte folytatában a' mult hónap 5kén elhunyt országos számvevőségi elnök Augustinovic Pál is. A' szerenese őt igy kezezte után kedvező pályákra helyezte 's azokon szerelte szép vagyonát faradhatlan szorgalma 's takarékosága által. De vagyona mellett nemesen élt 's mindig azon szép ideál vezérlé, hogy szerzeményünköl azon közönségnek is kell visszaadnunk, melly minket nevelt. Es ő h'v is maradt szent szándékához fogytiglan! 's végintézetében ladamosi 's blesányi jószágát, Kolozsvártól 's Szebenben találtató fölkelhetőt 's tőkepenzeit az erdélyi unitárius statusnak hagyá az ifjuság tudományos 's erkölcsi neveltetésire fordítandólag. Azon kívül a' fiatal 's pártfogottinak is bizonyos részeket hagyott. A' jók áldása lebegjen nevén! Rokon szép példáját mutató a' közjó-elő mozditásra törekvő buzgalomnak a' nagy enyedi ev. ref. főiskola iránt pávai Vajna Dániel úris, ki N. Enyedhez csak egy órai távolságra fekvő lőrinczrévi jószágát még élteben azon főiskolának birtokába bocsátotta, 's végrendeletiben azon főiskolát egyetemi örökösének vallotta; minden szerzeményit nagy részt az azon főiskola ifjusága neveltetésére 's tanítására hagyván. Erd. Hir.

A' göttingái tudományos egyetem mult sept. 17-18. 's 19kén tartott százados ünnepe alkalmakor több k. közt a' kolozsvári ref. főiskolában hittudomány- oktató Salamon József urat is theologiai doctorrá nevezte.

Eger, nov. 11kén: F. hónap 6dik 's 7kén mélt. Gombos Imre főispáni helytartó elnöksége alá tartatott Heves Szolnokt egyesült vmegye' tiszti karának újító - széke. Alispánokká köz felkiáltással elválasztattak: J. zsádányi és törökszentmiklósi Almásy Gedeon, 2 mádi Pappszász József. A' megyének egyéb tiszviselői és szolgálatbeliei következők: Főjegyző Vratarics Károly; tiszteletbeli főjegyzők: Brezovay József; aljegyzők: gojzesdi Madarassy János 's Makay Lajos; tisz. aljegyzők: ifjabb Doboczky Ignacz, egyszerű mind árva-választmányi jegyző, Schneelászló pertárnok, vajai Vay Gyula, zsádányi és törökszentmiklósi Almásy Pál, nagy-koloni Subich György 's Izsák László; fő adószedő Kanyó Gábor; al Góh Berta; számvevő Oláh Gábor; fő ügyvéd bessenyői Beöthy Lajos; alügyvédek: Berecz Ferencz 's bilkei Lipcsey Imre; tisz. alügyvédek: hagyárosi Kendelényi József, Frajzajzen László, ifj. Borhy József, ifj. Martonffy Antal, Véges And., Babics István 's Ottlik Akos; levéltárnok Vecsey Károly; főorvos Keszlerly József. Gyöngyösi járásban főszolgabíró bernátfalvi Földváry György; alszolgabírák: nagypalugyai Platthy Sándor 's miskei Thassy Dániel; tisz. szolgabírák: Fejér István 's Kovács József; esküttek: Györfly Ignacz 's Borhy Imre; tisz. esküttek: Vecsey Béla, Hrabovszky Ignacz, Martonffy Ignacz, Gosztanyi Károly, Hazucha József és Szabó Károly; adószedő Demkó János; polgári biztosok: Polyák József szolgabírói czimmettel, 's Demkó István; esendbirtos Elek István; tiszteletbeli orvos Filó József; seborvos Goth Pál; tisz. seborvos Bajnai János. — Tarnai járásban főszolgabíró Blaskovics Gyula; alszolgabírák: Vratarics Lajos és Sütő János; tisz. szolgabírák: Szabó János 's Mlinkó Lajos; esküttek: Keler János, Zsoldos Imre 's Goth Ben-

jamin; tisz. esküttek: Meleg Pál, Engl József, Keler Elek, Dombrády László, Keler Ferencz, Pethő Pál, Liptay Lajos, Pethes Antal; polgári biztos: Elek Mihály szolgabírói czimmettel; esendbirtos: Majzik Sándor tisz. esküt; tiszteletbeli orvosok: Hanak Mihály, Fejes Mihály 's Pruny Mihály; sebész Jakomitsek Ferencz; tisz. sebész Mátékovic Lőrincz. — Tiszai járásban főszolgabíró rolli Borbély Sámuel; alszolgabírák: Fúr Lajos, okolicsnai Okolicsanyi Gusztáv, és szajoli Fejér Lajos; tisz. szolgabírák: Fazekas Károly, 's dapsai Dapsy József; esküttek: szeniványi Csomortányi Károly, bilkei Lipcsey Lajos, Kürthy Lajos 's benedekfalvi Luby József; tisz. esküttek: Szodoray Elek 's Péter Andor; adószedő bilkei Lipcsey Gábor; polgári biztosok: Véges József, Bota János, tisz. esküt; esendbirtosok: Zsoldos Zsigmond és Szombathelyi János tisz. esküt; fő orvos Feuerer Ferencz; tisz. orvos Kriszten Kristóf; sebész Kunce László; tisz. sebészek: Nagy Lajos, 's Bocsy Károly. — Mátrai járásban főszolgabíró beczkői Novotha Péter; alsz. bíró Marszó Sámuel; tisz. Zay Sámuel; esküttek: Zay Ferencz 's Madarassy Ferencz; adószedő leleszi Kovács Péter; esendbirtos Marso György tisz. esküt; úti biztosok: Dobos Gábor 's Pethes Antal; seborvos Czöbel József; tisz. seborvos Morvay János. — Földméről Markmüller József; tisz. földméről Udvardy János; udvari kapitány Eötvös Ignacz tisz. esküt.

Pest: A' budapesti evang. gyülekezet felszázados ünnepét köv. renddel üllé: A' szláv ajkuak nov. 5kén d. e. tartották ezt. Épületes szónokjok vala Szeberiny János bányakerületi superintendens ur; a' német ajkuak nov. 12kén szinte d. e. Strómszky Ferencz Samuel dunáninneni superintendens ur szívreható szónoklata mellett; a' magyar ajkuak nov. 14kén szinte délelőtt. A' szertartás közgyónással kezdődék 9 órakor. Ezt 10kor a' tulajdonképeni ünnep követé. Bevezető ének után az oltári imádság következett. Ezt Cantate váltá fel hangszerek kíséretében. Minek végével Sárkány Sámuel esperes ur Székács József urat, mint a' pesti gyülekezet' legelső magyar papját hivatalába vezetendő, ehhez egy beiktató beszédet intéze, mellyben leginkább hitének, hazájának, királyának, híveinek, hivatalának tisztársinak, az emberiségnek 's a' hazai nyelvnek szeretetét, értelmes előadással, velős rövidséggel, 's lelkes szavakkal kötö szívére, 's ezt azzal zárá, hogy a' pápi foglalatosságok' jeleit ünnepélyesen általadá kezeibe. Ezután ismét ének következett. Vége felé az új magyar pap lépe szónokszékre 's legelső, az ünnephez alkalmazott 's egyszerű mind beköszöntő nyomos szép zengésű beszédet intéze a' hívekhez, az emberi inség fő okainak nyomozásáról 's az ünnepet urvaesora - kiosztással és a' hívek megáldásával rekeszté. Templom után mind a' három felekezet külön helyeken lakomát tartott, mellyekre meghivatott nyelv - különbség nélkül minden előbbkelő tag 's mindenikben az egyetértés, a' szoros együttartás voltak a' jelszavak. Mindenikben áldomások üritettek az uralkodó felségért 's egész felséges családjáért, a' magyarhoni mind a' két evang. egyház papi 's világi előjáróiért, névszerint pedig a' budapesti gyülekezet' minden rendű előbbkelő tagjaiért.

Kézdi-Vásárhely: Az egykor mások fölött túlzottan bátrabbnak 's győzőbb erejűnek dicsekvő helybeli székely katonaközönség az 1825-1834- 's közelebb 1837dik oct. 19kén történt szerencsétlen tüzektől tehetségiben elgyöngyítelve, kénytelen lön az itt Nemere széllel páros mostoha idő miatt újra keserűséget szenvedni, még eddig ki nem tudódhatott szándékos gonosztevőnek tulajdonítván a' tiszvzés okát. A' katona előjárók rendeletei 's három tízfecskenő minden egyesült ipar mellett sem valának képesek 38 épületet, házakat és többnyire gabonával rakott csűröket, asztagokat, árpa és szénakazlokat, fölvetel szerint 50 ezer v. f. kárra becsültek megmenteni, mellyek földig hamuhodtanak. Igy sebre újseb esvén, csak a' jó istenben 's keresztyénfelebaráokban helyzeti remény tartja fen e' károsultakban a' lélek csüggedhetlenségét.

Erdély majd mindenütt oct. 26kán kezdé borszüretét, melly sok helyen még most nov. elején is foly. Kellemes időjárás edveze a' mennyiségre 's minőségre nézve nagy o' csekély szüretnek. Mennyiségre nézve nagyobb részt majd csak tizedét szüreték a' szokott mennyiségnek, minőségre nézve pedig többnyire még az 1835kinél is hitványabb bort várhatni — úgy hogy ritka helyen vala ennivaló szőlő található. —

A' pesti jótékony Asszonyegyesület hatáskörében alakult gyermekgyógyintézet szegények számára f. a. nov. 10én már életbe lépett. Minélfogva szegény szülék, az illető választott asszony levélkejével ellátatva, beteg (de még kihordható) gyermekeiket, a' csecsemőkortól kezdve egész hét éves korukig, az intézet termébe, melly a' Dohány utczában 378. szám alatti házban (ugyanazon épületben, hol az orthopaedi intézet) vagyon, mindennap, 's pedig oct. 1étől mart. 31éig délutáni kettőfél és harmadfél óra között, apr. 1étől sep. 30aig pedig délutáni negyedfél óra között bevitethik, ott a' szükséges orvosi vagy sebészisegedelmet az intézet igazgató orvosától, Schoepf August doctor és professortól ingyen nyerendők, ki az orvosi rendeleteken kívül, a' körülményekhez képest (hol meleg fürdő vagy allövet kellend) tüzfára való pénz

sőt kellő sévköteleket is ingyen fog osztani, és sebészi operatiókat is személyesen végbevévni, segédje által pedig mindenről pontos jegyzőkönyvet vitetni; az ezen intézetben rendelt gyógyszerek a „Nádorhoz“ nevezett gyógyszerárban ingyen (i. e. az intézet rovására) fognak kiszolgáltatni; igen sürgető esetekben pedig a beteg gyermekek választottsági utasítás nélkül is el fognak az intézetben fogadtatni.

A pest-budai hangász egyesület előmozdítására az eszt. részvények előfizetése már megtörténhetik. E részvényt (a f. e. oct. 22kén tartatott közgyűlés határozata szerint) azon egyesületi tagok, kik múlt évben már alappénzt fizettek, ha egyes személyek, 3 ezüst forintjával, ha pedig családok, 6 pengő forintjával fizetik. (Az utóbbiak ezért minden hangászati előadásra 3 belépőjegyet nyernek.) — Kik csak most akarnak az egyesület tagjaivá lenni, az említett részvények mennyiségén kívül még két ezüst főlal aló alappénzt fizetnek. — A beiratás 's fizetés nyugtatóvány mellett, Pesten Fetter János egyesületi pénztárnok urnál történik, a nagy hid-utczában „Magyarhoz“ című posttökereskedésben, Parkfrieder-haz szegletboltjában, a városi színház-ellenében; Budán pedig egyesületi alelnök Trexler Antal urnál, a harminczad-épület 1s emeletében, 's a várban Milecz Imre urnál „Levélhez“ című szövetárus-boltban, a főpiaczon. A csupán működő tagok ne terheltessenek szokott hivatali órák alatt az említett ház 1s emelete hátsó részén levő egyesületi írószobában magukat beírni. Az összes tagok azonnal megkapják oklevelüket, mihelyt a szabályok 8. §a szerint neveiket saját kezökkel feljegyzik a beíró-könyvbe. A kormányzó biztosság f. nov. 8kán tartatott üléséből Rothkrepf Gábor egyesületi titoknak.

P O R T U G A L I A.

Azon szerencsétlen merény, melly az 1826iki chartát fegyveres kézzel ismét létre hozandó vala, nagy szenvedélyességre lobbantá a követeket, mit a nép folytonos ingerültsége, hatalmasan izgatván a clubok fölszólalási által, nem kis mértékben növeszt. E clubok ugyanis minden módosítás nélküli helyreállítását kívánják az 1820iki alkotmánynak. Sok nagy befolyású férfi batározott véleménye szerint, azon esetre, ha a chartisták meg nem bukának, az első kamratagjai holtukig fogtanak kineveztetni, a peer méltóság pedig örökülhető lett volna. Midősi a indítványt tón a cortesben, miszerint az első vagyis felső kamra tagjai ne lehessenek 35 éveseknél fiatalabbak, 's bizonyos saját jövedelemről rendelkezessenek; a 2dik kamra háromszoros számú tagjait a nép válassza, 's a korona aztán e háromszoros névjegyzékből válassza ki a megkívántató tagokat. Egyébiránt a kamra kilencz évig legyen együtt; ugyanazonban, hogy tagjainak egy harmada minden három évben újíttassék meg. A tagok egymásután többször megválasztathatók.

„Portugália jövendője“ címmel, Lissabonból oct. 4rúl ezt írják: Ha valaki kérdezné: ugyan mi lesz most e sok borzasztó zavarbul Portugáliában? ezt kellene válaszolnom: mi felszigeti szövetséges republica felé vezetettünk, melly 17év óta kedvez gondolata némelly tüzes főeknek. Hogy Portugália sorsa szoros kapcsolatban áll Spanyolországával, 's hogy d. Carlos nélkül nem juthat polezra d. Miguel, azt alkalmasint egész Europa rég kétségtelen igazságnak isméri. E két ország egyesülve rohan keresztül minden politikai hullámszaton, és szomorú czimboraságban süllyed a nyomor feneketlen örvényibe is. Csak a népek fő nézetiben 's lelkiéletében van különbség. Spanyolországban kisebb számú ugyan a politikai mozgalmi párt, mint nálunk; de ott mégis nagy tömegek mozognak egymás irányában, míg Portugáliában csak fölülete háborg a két ingerült pártnak. Spanyolországban Carlos zászlai alatt a városok ellen viaskodik a pórság. Ez soha gazdag nem volt, de a francia elfoglalás óta szörnyű szegénységbe süllyedt, szorgalmas sem volt soha, de lovagi vonzalmat érez magában rablásra 's kalandos útonállásra, és szereti magát az isteni igazság helyettes kiszolgáltatójának tekinteni. Ez már természetében fekszik, 's ki és mi erősíti meg őt ebben, az már rég köztudomású. Azonban a városiak is olly alacsony lépcsőjén állnak a politikai műveltségnek mint a parasz-tok. Alkotmányosoknak csupán azért nevezhetők, mivel az alkotmányos elv ellenségi ellen kell küzdeniök. Ők egészen szevedőleg viselik magukat, 's nem tesznek semmit erőszakos nógatás nélkül, 's azok, kik őket nógatják, az 1812ki férfiak, csak azért eszelecszik maguk azt, mivel magukról kívánnak gondoskodni. Ezek már régen ég 's föld közt fággnének, ha nem volnának parasz-tok a csatatéren, kik ellen harczosakat szükség vezérteni, mert mások a hadsereg akkori rendezettségénél teljességgel nem fogadhaták el az illető parancsnokságokat. A spanyol hadsereg a francia elfoglalás óta folyvást zendületi eszméken kottlott, 's mivel most a Carlos elleni háboruból legtöbb hasznot vél arathatni, tehát sokkal nagyobb elevenséggel folytatja a harcot, mint azt távolról gondolni lehetne. Így állnak a dolgok Spanyolországban. Az alkotmányos elvhez hő ragaszkodást a hadsergen kívül itt is csak néhány nagyobb városban tapasztalhatni. A francia elfoglalás hinté itt el a republicai szellem első magvát, melly azonban bajosan csirázik vala ki olly gyorsan, ha az uralkodó ház annyi ideig nem tartózkodik Braziliában. Leon sziget föllázadta után az augusztusi zendület (1820) kiütése következik Portóban. Mindkettő legbensőbb összeköttetésben álla egymáshoz. A pártfőnökök, kik közt legmakacsabb 's ravaszabb Riego vala, egy nagy eszanét tűzének ki maguknak kiküzdésül, 's ez: Pyrenéeken túli szövetséges republica volt. A spanyolok rég ohajták egyesíteni Portugáliát Spanyolországgal, 's portugálok is voltak, kik ettől nem igen idegenkedtek; de nagy férfiak hiánya ezt mindeddig lehetlenné tevő. A nép azonban most is azt hiszi, hogy egykor roppant császárság székhelye leend Lissabon.

A Gaceta de Madrid oct. 21iki száma határozatát közli a kormányzó királynénak, a cortestül elfogadott sajtótörvény iránt. Szerinte minden hírlap Madridban 400, másod rangú városokban 300 's egyebütt 100 realnyi adót tartozik évenként fizetni. A többi pont a lapok lefoglaltatását érdeklí 's azok követtési jogait, kik valamely lapban megsértetteknek vélik magukat. Ferdinand király halála óta eddig minden évben új sajtó-törvény jelent meg, 's a kor 's nemzet kívánatinak mindeddig egyik sem felelt meg.

San Sebastianbul leveleket közlenek londoni lapok, mellyek szerint ott összeesküvés fődöttek föl, a város átadatására a carlosiaknak. A saragossai 's a 2ik könnyű gyalog ezred előbb kirablani 's aztán az ellenségnek meggyitni szándékozik a várost. Korra fölfödözés azonban mindent jókor meggátolt.

Oct. 27iki telegrafi sürgöny szerint a trónkövetelőnek hírelt Ebron átkölte nem valósul, sőt ellenkező látszik bebizonyulni, t. i., hogy Carlos azon időben Santa Inesben tartózkodék Soria tartományban, Espartero sergeitül inaltatva, Zariateguy 's d. Sebastian infans ellenben Revenga mellett csakugyan átköltözött az Ebron Navarraba, hol néhány ezer ujonezot szándékjuk sergeikhez csatlani, míg az őket üldöző Lorenzo tábornok oct. 19én folyvást munkátlanul veszteglet Beloradoban. Ennyit a telegrafi sürgöny, 's e kopár hírt a francia lapok olly különbözőleg ferdítik el, hogy az egész ügy valódi helyzetéről kielégítő ítéletet bajosan hozhatni, 's e részben már a magukat annyiszor meghazudolt telegrafi sürgönyöknek sem adhatni föltétlenül hitelt. Az előre bocsátott hír azonban mégis valószínűnek látszik, mivel többrendü magányos levél majd egészen hasonértelműleg nyilatkozik róla, csak hogy azok írói többnyire a trónkövetelőhez szólnak, 's ez okbul hatalma nagyításával telvék sorak. Szerintük ugyanis Zariateguy mintegy 9000 emberrel jelent meg Navarraban, 's Estellaban még néhány ezer ujonez váraozók reá, míg a trónkövetelő maga 17ezer emberrel 's ezer lóval Castiliában váraozók 's Zariateguy visszatérte után egész összesült erejével ismét Madridra szándékozik indulni, hatalmas csapatással végzendő a polgárháborut. Mennyire engedendik e terv létesítését az alkotmányos ügy sergei, a jövendő fogjamutatni, 's ez uttal csak nagyobb 's bátrabb munkásság az, mit a királyné vezérinek kívánhatni. — Cabrera Aresben tartózkodék, 's Oraa tábornokot törekszik gátlani Cantavieja ostromában.

Zariateguy visszatérte Navarraba meghasonlások tulajdonitják, melly a carlosi főtábornok tartott nagy haditanács határozati következtében támadott. A sereg nagy része ugyanis erővel visszatérni akart Navarraba, a trónkövetelő pedig makacsul állítá, hogy inkább egyedül maradni kész; de Navarraba csak mint győző szándékozik nyomulni. Ezután számos tisztet egyik ezredből másikba helyezte át, 's ezáltaligen nagy kárt okozott ügyének. Általányosan mondhatni, hogy sergei e pillanatban nem legjobb állapotban állanak. Az utóbbi hetekben ugyanis háromezernél több hagyá el harczosai közül sorait, 's e hiányt nem olly könnyen pótlandhatja helyre, mert sergeinek nagy része már ugy is csupa tapasztalatlan fiatalbul áll. — Az utazás jelenleg rendkívül veszélyes Spanyolországban; a számtalan guerilla-esapat minden utat elfoglalva tart, 's már egy postakocsi sem merészkedik szokott állomásai közt utasokat vagy árukat szállítani, mert naponként szaporodnak a fosztogatási hírek, legközelebb pedig egy gyorskocsit megölettek a carlosiak, 's az utasoktól 150 ezer realt tulajdonítottak el. — A harangok eladatását most már az egyéb egyházi ékességeké követi. —

A N G L I A.

A nov. 9iki lordmayor-ünnep iránt több végzést hozá oct. 26iki ülésében a londoni községtanács. Először is hosszas vita után azt dönték el, hogy a lordmayori-járdalat Westminsterbe ne a közönséges úton menjen véghez, hanem kéressék meg ő polgári fölsége (his civic Majesty) a lordmayor, a Blackfriar hid-mellék helyett a London-hidnál partra szállás végett; a nap főmenete az leend, melly Temple-Bartól Guildhallba kísérendi a királynét. Ezután az új szóváltás keletkezik a lakománál szolgáló pinczérekül, mivel Corney állítása szerint több tagja az ünneprendelő választottságnak ismerős gentlemaneket szándékozik pinczérköntösben becsempézni, 's több előkelő kalmár 30font sterlinget is ígért már, ha bottleman (palaczkférfi) szolgálatot tehet a lakomán, 's ő részről ezek közt néhányat isméri ugyan, kik három palaczk bort is megisznak egy széken; de annál ügyetlenebbül viselnék magukat a szolgálatlételnél. Egy alsharif azon történeti adatot közlé, hogy egykor hasonló ünnepen, midőn a palaczkférfiak (pinczerek) vörös hajtókás kabátokban jelentek meg, több gentleman is becsusztott illy öltözetben, 's ben levén, csakhamar eltűnteték a feltűzőt vörös hajtókát 's versenyt falatozott mint vendég a többi hivatalossal. Végre 57 szóval 43 ellen határozattá lón, csupán rendes pinczerek fölvétele. Öltözetjökre nézve azt rendelék, hogy minden gentleman udvari öltözetben köteles megjelenni. Oct. 27én 180 jó birtoku polgár kérelmet nyujta be a lordmayornak az iránt, hogy a fényes világítás szánt 150ezer font sterling inkább alaminzsa-házak alapítására fordíttassék. valamint az 1832ben történt, mi a jó királynét minden esetre nagyobb mértékben örvendeztetné; a lordmayor azonban makacsul a fényes világítás mellett nyilatkozik. — Plumkett, az irlandi lordkanczellár, hír szerint lelépni szándékozik hivataláról, mit O'Connell hatalmas befolyásának tulajdonitnak, mivel többször elégtelenségét nyilváníta a lord tisztválasztásával. Nov. 12én menend véghez

az O'Connell adó utolsó beszédetése 1836's 1837ik évre. Sőt következőleg szólítja fel bő adakozásra a' jáltevőket: „Az irlandiak érzeni fogják, hogy, mivel ellenségeik forrón ohajtják O'Connell elvesztését, nekik szent kötelességük jólétülről buzgón gondoskodni. Nagy elv forog itt kérdésben, 's Irland népe megbizonyítandja, miszerint változhatlan határozattal ég föntartani azon jogokat, mellyek harcshóse O'Connell" A' föloszlott katolicus társulat titkokának 300 font sterlingnyi nyugdíjt rendelt O'Connell saját érszényébül, mi ismét újabb oldalát tünteti ki szép lelkének.

A' Dublin - Pilot két levelét közli O'Connellnek Derrynane apátságbul. Egyik az irlandi társulat titkokához, French urhoz van intézve, mellyben azon szándokát nyilvánítja O'Connell, hogy oct. 31én Dublinba jövéen, az általános katolicus társulat föloszlatását indítványba hozandja. O'Connell, mint tudja van, e' társulatot szabad községrendezet 's tizedeltörlesztés kiküzdéseért alakítá; kissé föltűnő tehát, hogy azt most, épen a' parlamentnyitás előtt eloszlatja; okai azonban némileg kiviláglanak Frenchhez intézett iratából, mellyben többi közt így szól: „Addig is kérem a' tagokat e' két dolog megfontolására: a) hogy a' mostani kormány előtt még soha olyan nem állott polezon, melly szilárd határozottsággal, őszintén, minden felekezetnek hasonló 's pártiránytul ment i, zszágot kívánt volna szolgáltatni; b) hogy soha most uralkodó királynéknél előtt olly fejdelem nem ült Anglia trónján, ki az irlandi néphez valódi barátságos vonzalmat érzett volna. Való ugyan, Irland még eddig mindig megcsalatott bizalmaért; de én még sem fáradtam ki 's újra bizni fogok. E' bizalmunk csalhatlan tanujele leend, milly őszintén 's nagyszívűleg ohajtjuk a' kibékülést. Ha pedig ismét csalatkoznánk reményinkben, fenmarad legalább azon öntudalmunk, hogy jobb sorsra valánk méltók, 's új őszönt érzendünk hathatós használataira saját erőnknek. Azonban reményim ez uttal igen szilárd alapnak, megcsalatástul tehát nem félhetünk. — A' 2dik levelét Cloucurry lordhoz írta O'Connell, feleletül annak előbbi számunkban közölt válaszátára. E' levelben így szól O'Connell: „Mylord! Részemről örömmest fogadom el Önnek meghívását, 's nov 1—Sika közt megjelenendek Dublinban, Irland állapotjárul tanácskozásra. Nem kétlem, többen is megjelenendek, 's így az összejövet minden esetre megtörténik. A' mostani parlament végetvetend küzdésinknek, fáradozásink teljes sikerítésével. Igen jól cselekvé Ön, hogy az általam felhozott indítványokon kül másokat is kíván szőnyegre terjesztetni, mert köztanácskozás végett fogunk összeülni nem pedig előleg megalapított határozat végbehajtására. Van szerencsém —

Saldanha marq. családostul már Londonba érkezék. Brightonben naponkint sétalovaglásokon tón Melbourne kíséretében a' királyné. — Nov. 1jén adá az első fényes kabinetü ebédet Melbourne Londonban, mellyben igen számos politikai nevezetességű férfi volt jelen. — Londonban oct. 26án néhány cholera-halálozás történt. — O'Connell ismét új meghívást kapott politikai lakomára Stokportbul, mit csakugyan el is fogadott. Már számos város készit kérelmeket a' titkos szavazás behozatásáért. —

FRANCFIAORSZÁG.

Odilon-Barrot következőleg világosítja föl politikai helyzetét, egy a' Siécle szerkesztőjéhez intézett iratában: „Midő tudomra adja Ön nevétséges és rágalmozó fejtegetésit elleninknek bizonyos alkalomkor nyilvánított szándékunk iránt, egyszersmind azt kívánja tőlem, hogy saját nézetimet 's a' velem rokonértelműleg gondolkozó férfiakéit világitam föl. Véleményem szerint, ez magától is elég világos, mert helyzetünk teljességgel nem változott. Most is csak azt akarjuk, mit 1830ban kívántunk. Tapasztalásunk hét év óta épen nem rendité meg nézelinket, sőt inkább megerősíté azokat. — Kiterjesztett demokratái intézvényeken alapuló alkotmányos királyság képezi politikai vallásunkat. — En sajnálám azon szakadást, mellyet alkotmányos ellenzésünkben vegyes biztosság alakulása tón, mivel neme-ak bele olvadt a' republicai párt, hanem lobogó zászlókkal foglalta el helyét, elveink ellen kelve, 's törvénytelen kívánati megtartásával. E' mia t azonban bátorságom nem csügged. Férfiak, kiket én szeretek 's böcsülök, kiknek magas erényeit mindenkor hódolva tisztelendek ez alkalomkor nem úgy cselekvének mint én, 's nem engedék szándékjokat balra magyaráztatni. E' meghasonlás, hiedelmem szerint, csak mulékony, 's mi mindig összetalálkozandunk azon intézvények védelmére, mellyek két zendületünk édes gyümölcsei.

Oct. 20án a' párisi 2dik kerület választóji összegyűlvén Laffitte 's Lefebvre jelöltek politikai hűvallása meghallgatására, Laffitte csak a' „Sajtó“ ellen kibocsátott nyilatkozatára hivatkozáék, azon hozzáadással, hogy a' nyilvános vélemény kifejlésin alapuló királyságot tartja legüdvösb kormány - rendszernek Franciaországára nézve, 's midőn egyik választó tüzesen kérdezné: „Ön azt mondá a' „Sajtó“elleni nyilatkozatában, hogy a' republica ideje nem jelent még meg; de ha végre mégis földerülne az, valljon hozzá pártolna e Ön?“ rögtön ezt válaszolá: „Nem, én nem vagyok pártolója a' republicának, hanem őszinte barátja a' nyilvános szabadsággal kapcsolatban álló királyságnak; 's ezenkül tudatnom kell Önökkel, miszerint a' republica nem fog soha megjelenni, ha a' juliusi napokban adott ígéretekkel teljesíti a' kormány, 's ha a' nyilvános szabadság kifejlése sulygyenben marad az eszme elöhaladásával; de igenis megjelenend, ha az alkotmányos kormány-ely gyakorlatatul eltávoznak hatalomgyakorlóink, ha gyűlölt 's rég elkopott óságokhoz törekszenek visszatérni, 's ha az alapegyezést megsértik.“ — Az új kamra a' sok kopott óság mellé némelly nevezeteseb elemeket

is szeretne keblébe fogadni, mert csak aristokráciából megtérő új demokratia segíthet Franciaország ügyén. A' mostani demokraták elveit csak kincs - szomj és hivaalvadászat izgatja, a' demagogok elvei pedig csak pörmalakodásra czéloznak, melly mindenkor kényuraságra vezet. Tocqueville 's Beaumont hajdani aristokrata törzsből ritka nézetszabadelmüségre emelkedének, 's minden melles dynastiai kérdés elől kitérve csupán a' haza valódi boldogságát tűzék ki maguknak munkacélul. A jelen pillanatban számos mindenféle elvű férfi csoportul össze e' jeles két férfi körül, 's a' katolicusok része meglevén győződve, hogy e' férfiak csupán üdvös vallás szabadságot kívánnak, Odilon-Barrot ellenzése vigyázva kénytelen e' férfiakkal szemközt föllépni, 's a' republicanusok is tisztelni tartoznak őket. Sem Thiers, sem Guizot vagy Molé-féle ministerség nem kegyelheti e' férfiakat, mert leplezetlenül kimondott igazságaik nem egyeztethetők össze a' ministeri tekervényes finomságokkal; harcra azonban még sem mer velők szállani a' ministerség, mert fél, hogy ez esetben az ellenzés egy része hozzájuk csatlakoznék. Az ellenzés, már kezdi átlátni, hogy vallás nélkül ország nem tarthatja fen magát, 's e' férfiak példájából sok jót tanulandnak.

Berryer, Genoude, Walsh, Nettement 's Bousquet urakat a' nyomozó bíró és statusügyvéd indítványára minden vád alul fölmenté a' parisi törvénytörvény tanácskamrája, mivel teljességgel semmi legitímista-összeesküvés terv sem sült ki ellenök. A' Dubuisson elleni nyomozás azonban folyvást tart ama' levél miatt, mellyet Berry hgnéhez írt.

A' Quotidienne szerint az orosz követ 's Molé gr. közt komoly összeszólalkozás történt Constantine megtartatása iránt. — Az araboktul Constantineben elfoglalt zászlókat 's álgyuk egy részét Parisba szállittatja Valée. Constantine megtartatása közfigyelmű tárgy, 's azért épen nem érdektelen annak közlése, hogy az utolsó tunisi bey többször ajánlközék az egész országban szigorú rendeletekkel köz békeföntartásra, 's kész is volt magát évenkint 200 ezer spanyol piasztérnyi adófizetéssel Franciaország alattvalójává nyilatkoztatni. Valamennyi arab törzsek, még Achmet bey családját sem vevén ki, örömmest hódolna a' tunisi beynek, miből teljes valószínűséggel következtethetni, hogy a' tunisi kormány barátsága nélkül nem biztosítandhatja magának soha Constantine birtokát a' francia kormány. Pamrémont tábornok eltakarittatása komoly katonai ünnepélyvel ment véghez; a' katonaság mindazáltal nem igen gyászolja kimultát, mivel általányosan neki tulajdonítja a' város késő elfoglaltatását, azt lobbogatván szemére, hogy utolsó pillanatban is folyvást békéről álmodozott Achmettel. E' főnök jelenleg néhány száz lovaggal a' saharai sivatag déli határin tanyáz; az arab törzsekök nagy része elpártoltván tőle, most a' francziákkal szándékozik szövetségre lépni, 's naponkint barmokat 's fát vitet eladásul a' város elibe. Az öreg Hadschi-Soliman folyvást hű párthive a' francziáknak, 's minden alkudozásnál közbenjáróul szolgál arab rokoninak. Bend-Oussa elfogatása nem valósul; de szorgalmasan nyomozzák őt mindennütt a' francziák, mivel tömérdek kincse van, mit elásott a' város elfoglaltatása előtt. Az először a' városba rohant francia katonák dús zsákmányt nyertek; némelly közlegény csupán készpénzben 8 ezer frankot is szerze magának. Gazdag fegyverek, aranyhímzettü kelmék és szőnyegek kereskedési czikké váltak a' tisztek közt, 's Contantine szerencsétlen lakosi kenyér 's földél nélkül bolyongnak szerte a' közel erdőségben.

NEMETORSZÁG.

Hannovera nov. 5kén: Egy épen most megjelent kir. rendelet által a' statusalaptörvény teljesen 's ünnepélyesen eltörleszteték, az alattvalók föoldoztatván az iránti kötelezettséki, 's az eddigi statusgyűlésnek vége szakasztatott. A' kabinetü négy idős b minister kérte, meg is kapta elbocsáttatását, és kerületi ministerek ké tették, mi által Schele első ministerségre emelkedik. Az adóbul 100 ezer tallér fog elengedtetni, 's tüstint összehivatnak az 1819ki RRdek, hogy az akkori alkotmányt, az ő felségétul meg. határozott módosítások szerint, változtassák. — A' kir. rendeletet legközelebbi számunkban közlendjük.

Münchenből nov. 2kán írják, milly részvétellel állták ott oct. 2kát. Felnyttatik ez ünnepen a' fejedelmi sírbolt, 's látni leheté még most is könyharmatos szemeket, mellyek a' felejtetlen Maksz's hőslelkü Eugen koporsójánál elázva, az azokban nyugvók erényire emlékeztetének. A' köz temetőben több ezer főnyé néptömeg hullámzék a' sírhalmok körül, mik virágokkal, az elmulás 's feltámodás e' jelképeivel, diszesittetének. A' kir. felségek is elsétáltak a' temetőbe 's több holt sírjánál, kikről kedves vala emlékezniök, megállottak. — München egészségi állapotja olly kedvező, milly a' nyári hónapokban is aligha volt ez idén — Lipcse a' közelebb éveken mintegy ujja született a' számos nagynemű épületek által. A' lakosok száma nőtten nő; a' gazdagok, kik megizlelék az angol kényelmet, 's a' kereskedők, kik legbiztosabban adhatni vélik tőkepenzöket épületekbe, folyvást épittetnek, 's a' város keleti oldala 's a' legközelebbi faluk köztü téren házak és kertek deszlenek. De hogy egyéb tekintetben sem maradjon hátra Lipcse, megtették a' szükséges készületeket gázvilágításra is, a' rövid idő mulva elkezdendőre. E' vállalatok sok ezer kezet foglalkoztatnak, 's a' jólétet nevelik. — A' vasútra nézve mondhatni, hogy ámbár a' Lipcsetől Drezdaig felállítandó gyorsanhalad, 's jövő évben egy része már elkészülend, sajnálni kell mégis, hogy a' vasutigazgatás bizodalnát elveszté, mi egyéb hasonló vállalatra is káros befolyásul leend.

Azon hosszas vitáknak, mellyek a' szászországi gyűlésben a' zsidók fölszabadításuk iránt tartottak következő határozatok véteinek véget: 1) 20—25 zsidó czéhbeli kézműveslehet; 2) Némi nem czéhes kézműveket, mint ostorszövés, könyvkereskedés, könyvnyomás, miknek gyakorlatára a' polgárjog maga is elégséges, folytathatnak. 3) Nem adóznak ezután önállásu gazdálkodásért, mint honi zsidó némberelei összeházasodásért sem; hasonlóan elengedtetik a' 10 tallér, mit minden, Drezdában kiűtött tűzkor fizetniök kelle. 4) Nem szabad többé rendőrségi katonának kísérni a' zsidót Freibergbeni tartózkodásakor. 5) Lipsében és Drezdában építhetnek magoknak synagogákat. 6) A' bérbe adott vett házat megtarthatják birtokjokban, de tíz év alatt nem adhatják el. 7) Kik Lipsé és Drezda külvárosiban szándékoznak lakni, nem köteleztetnek orvosi bizonyítványt előmutatni.

SCHWEIZ.

A' szerencsés benyomás, mit a' Baseltől Zürichig terjedő vasút iránti lépések egész Schweizban okoztak, s azon fáradhatlan ügyesség, mivel az ideigleni igazgató biztosság viszi e' fontos tárgyat, biztosan reménylhetik, hogy az említett vállalat ugyanazon időben létesülend egy másikka, melly Strassburgtól Paselig szándékozik vasutat állítani, s mi által elkészítenék egy szeme a' nagy láncnak, melly valaha éjszakot délel's keletet nyugottal összekapcsolandja. Tagadhatlan ugyan, hogy egyes cantonok s cantonkerületek képzelt vagy valódi érdeke, melly az egésznek jólétével nem mindenkor egyeztethető, fog némi akadályokat gördteni e' fontos terv útjába; de tapasztalás bizonyítja, miképen a' vasúti eszme, ha egyszer elindítatik, halad minden nehézség daczára is, s elsodorja magával az ellentőrekvéseket. Csupán hathatós és gyors munkálat által érhető czélt jelenkorunkban; s ez épen, mit a' basel-zürichi vasúti biztosság szem előtt tart, ez, mi legyőzendő az akadályokat, s a' tervet europai érdekűvé bélyegzendő.

OLASZORSZÁG.

Messinai levelek szerint, a' görösmirigyfői nagy félelem mi ott igensok lelket levert, megszűnt, s kecséget legalább azon remény, hogy a' közelebb télszakon a' kedvelten vendég elmaradand. Közönségesen beszélnek az élelem szabad szállíthatásáról Nápolyországból, melly megszüntetését a' zárintézetnek mindenki ohajtja. Máris több élénkség mutatkozik a' foglalkozásokban.

GÖRÖGORSZÁG.

Az idegen katonák száma, kik a' Bajorországgal kötött szerződés szerint Görögországban fizetés mellett önként szolgálnak kitélvén szolgálatidejök, mindinkább kevesedik. Ezen, Görögországra nézve kellemetlen dolgon megjavított fizetés által kívánt segíteni a' kormány, minden katonának 15 leptával (3 1/4 kr.) adván többet, mint előbb. De még e' mellett is igen ohajtoznak a' katonák hazájokba vissza; azonban Görögország sokkal kevésbé van még megerősödve, mint sem állandó sereg nélkül ellehessen. A' katonaszédest külszorgalmul's az idegen segédsereg tartást Görögország pénzügyi jelen állapotja lehetlenné teszi; de az idegen katonák felállítása sokkal inkább is ellenkezik a' kormány irányzatával, mint sem azt végső szükségén kívül, czélszerűleg használhatná. E' szerint honi katonákhoz kell folyamodnia. (sak az a' baj, hogy a' görögországnak állandó katonaszkadástól idegensége mélyen gyökerezik. Ellene vannak különösen a' régi pártvezérek, kik nincsenek még mind megelégtülve, mert az állandó sereg fékzi s megtöri hatalmokat, s ök, nem bírván különben is szükséges ismeretekkel, a' főtisztségre jutást nem reménylhetik; ellene van továbbá a' szent zsinat, melly az által hatalmas befolyását korlátoztatni véli. De maga a' nép is általában többet kereshetvén műszorgalom s egyéb munka által, mint ha katonaszkodik, hajlabb amarra mint emerre, annyival inkább, mivel a' szoros rendtartástól mindegyre idegenkedik. Végre maga a' kormány is meggondolván mind az előitéletet, melly szerint némi zarnokságra vívőnek tartják némelylek az állandó katonaságot, mind a' kezeket, mellyek az által olly népetlen v. gyér népségű országban az iparágoktól elvonatnak, különös vigyázattal tevő e' fontos dolgban léteit. A' statustanács, mint hallik, következő határozást tön: Az ország hadiereje 8 ezer emberből álland, s a' szolgálatidő négy évig tartand. E' szerint évenként 2 ezer ember fog fölfegyvereztetni. 800 ezerre tevén tehát a' nép számát, esztendőnként 4 százra fog esni egy katona.

OROSZORSZÁG.

Odessai tudósítás szerint a' czár oct. 7kén „éjszaki csillag” gözönsön Kertschből Redut-Kaléba utazott. A' czárné és Maria Nikolajewna nagygnő oct. 7kétől 11kéig még Krimben mulatának Alupka a' középpont, miből gyakran ki-kirándulnak a' környékbeli kellemes tájakra. — Alkanczellár Nesselrode gr. és az orosz udvarnál levő ausztriai követ Fiquelmont gróf Odesszából sz. Pétervárába érkeztek.

Szent-Pétervárából írják, hogy Paskewits hg megúnván a' lengyelországi helytartóságot, arról lemondani szándékozik. Azt is emlegetik, hogy ha a' czár elfogadandja a' hg kérelmét, hihetőleg az úti közlekedés s közönséges épületek főigazgatója, gyalogsági tábornok Toll gr. fog Lengyelország helytartójává neveztetni, kinek aztán Oldenburg hg Péter veendi által jelen hivatalát. A' czárt novemberben várják Moszkvába, Petersburgba pedig a' jövő januárban vissza kaukasusi útjából, e' szerint azon némelylek között szárnyalt hír, mi szerint Törökország fővárosába is szándéklott volna utazni a' czár, nem fog megvalósulni.

TÖRÖKORSZÁG.

Az angol és francia követ egymás közt és a' török kormány nyal folvást tanácskoznak. Némelylek szerint a' porta és Mehemet-Ali közötti surlódást akarják eligazítani; mások tudni vélik, hogy a' porta Algier iránt komoly lépéseket tön Franciaországgal, s Angliát választá közbenjáróul. — Görögországi levelek legközelebb ujra élénk surlódásul tudósítanak Rudhardt és Lyons urak között. A' görög királyhoz — mond a' tudósító — többek között Lyons úr is hivatalos vala fényes lakomára. Szokás szerint a' főudvarmester mutatá ki mindenik vendégnek az asztalhoz vezetendő asszonyt. Rudhardt úr épen asszonyának nyújtá vala karját, midőn Lyons úr hirtelen közbe lépett s indulatosan jelenté, hogy azon asszonyt neki vala kimutatva. Rudhardt úr mentegetődzik, a' főudvarmester Weichs úr pedig engedelmet kér, ha talán valamit téveszte, kérvén egyszermind Lyons urat, tetszenék neki más asszonyt választani, s épen előttük levén a' köz tiszteletű Rudhardt asszony, lenne szives azt karöltve vezetni asztalhoz. De Lyons úr a' helyett, hogy ezen csak alhangon nyilatkozottatott kérésre hajlott volna, hangosan ellenmond, (Que croyez vous? croyez vous, que je suis pour tout le monde?) nyújtja karját hitvesének, s ott hagyja a' társaságot. Sajnálhatni, hogy csupán udvariság elleni hiba, mitől egyik fél sem látszik mentnek, két jeles szívű s lelkű férfi közt ujra olly kedvelten szakadást okozhatott. Egyébíránt az eseten, legalább mint előadják, kétkedni is szabad. — Oct. 18kárul következőt közöl egy stambuli levél: A' benyomás, mit nálunk ausztriai főhg János okoza, leirhatatlan. Nem annyira mint egy hatalmas fejdelem atyjának testvére, de sokkal inkább mint az általános europai mivelttség képviselője tünt fel köztünk ó fensége. Nagy terjedelmű ismeretei, a' biztosság, mellyel forgott a' fővárosban s melly alig engedé hinni, hogy azt most látta előszőr, a' napkeleti szokásokkal pontos ismeretsége bámulást gerjesztének a' törökökben, kik nehezen foghatják föl a' jelent, mivel a' multtal nem barátkoztak meg. Egyik veje a' szultánnak, midőn a' követségi palotában udvarlott a' főhgnek, annyira megzavarodék ennek látásán, hogy szólani nem tudott. A' főherceg magas tulajdoninak meggondolása háborítá meg hihetőkép a' fiatal muzelmant, mi neki becsületére szolgál, s kétkedhetni: találkoznék e csak tíz török is a' szultán birodalmában, képes a' főfoku mivelttség előtt hasonlólag megzavarodni?

ELEGYHIR.

A' lipcsei Allg. Zeit. oct. 25rül tudósítván a' közelebb mult mihálynap vasárul, mondja többi között, hogy azon 150—160 ezer vég posztóbul, mi vásárra vitetett, közel 100 ezer vég kelt el; olcsóbban ugyan mint előbbi vásáron, mindazáltal arányban a' gyapji utolsó nyiretkori árához, noha a' gyapjuár azóta 5—6 pCtel fölébb szökken. Ezüstpézt igen kevés volt, mintha elenyészett volna; de arany bőven. — A' legfontosb vállalkozások közé tartozik kétségen kívül a' jelenleg Mühlhausenben (Alzátziában) alakuló részvényes társaság terve, melly szerint Hünigennél a' Rajna egy részét 60 lábnyi széles csatornába szándék csapolni s azt Alzátzián keresztül egészen Strassburgig nyujtani, s az illy módon különféle helyeken eszközzendő 300 lábnyi vízbukkanások által 6 ezer ölnyi mechanikai erőt pótolni ki. Egyszermind a' csatorna mind két oldalán vasutakat szándék felállítani, s vizerő által olly sebesen hajtani a' terhes szekereket, mint a' belgiumi vasutakon. Végre a' víz egy része az alzátzi nagysíkság czélszerű öntöztesére fog, a' földtulajdonosaktól fizetendő bizonyos bérért, fordítatni. — Az altai's Uralhegyek aranybányái hasonlóhatlanul gazdagabban adóznak, mi óta orosz ezredes Anosoff azon szerencsés eszmére jöve, hogy az aranyhomokot megolvastassa, mert a' tűz ereje a' homokban levő vassaványt öntött vassá változtatja, miből aztán az aranyat kénsavany által könnyen elválaszthatni. — Nagy mértékben magokra vonák jelenleg a' természettudósok s erőművészek figyelmét azon villany-magneses erőművek is, mellyeket Éjszakamerikában Davenport és Cook találtak. Egy olly erőmű t. i., melly 18 koczkahüvelyknyi tért fogott el, s mellynek kereke, a' három rá ható villanyteleppel, (electrische Batterie) egy perc alatt ezerszer fordult, 200 fontnyi terhet emelt föl azon ezer fordulat alatt. Davenport úr meg van győződve, hogy számos villanytelepet, vagy egy igen nagyot illesztvén az erőműre, az által a' legnagyobb erőművet is képes megindítani, pedig az egész készület csak ötöd vagy épen tízedrészebe kerülne annak, mi egy gőzerőmű föllállítására szükséges. — Varsói levelek szerint a' czár némelylek kiűnő tábornokokat t. i. Bistrom, Poletzko, Obruczen és Nesselrode urakat s répg leangyl jószágokkal méltóztatott megjutalmazni, mellyek 30, 20, 10 ezer forintot jövedelmeznek évenként. — A' Sziléziában dühösködött görösmirigynek azon kiűnő bélyegét közlik, hogy a' hová egyszer bekapott, ott rendesen több tagjait ragadá el a' családnak; ellenben ugyanazon házban megkímélte az idegeneket. Némelylek helyen ötödét is kivégezte a' népességnek.

GABONA ÁR: nov. 14dikén: Tiszta buza 70 2/3 — 63 1/3 — 56 2/3. Kétszeres 46 2/3 — 43 1/3 — 40. Rozs 36 2/3 — 34 2/3 — 32. Árpa 26 2/3 — 25 1/3 — 23 1/3 — Zab 20 — 19 1/3 — 18. Köles 96 — 90 — 86 2/3. Kukoricza 34 2/3 — 33 1/3 — 30 2/3.

PÉNZKELET: November 11ken. Bécsi 5 pCtes stat. köt. 105 1/4; 4 pCtes 100 5/16; 3 pCtes 77 7/8. 2 1/2 pCtes 59 3/4, bécsi 2 pCtes bankköt. 55 1/2.

DUNAVIZALLÁS nov.: 12én 6' 3" 0". 13án: 6' 3" 0". 14én 6' 3" 6". 15én 8' 3" 0".